

Oplysninger til hjemmeside – PKA+markedsrente

Sammenfatning

PKA ønsker at være en ansvarlig investor og integrerer bæredygtighedshensyn i alle investeringsbeslutninger. Således var 100 % af investeringerne til markedsværdi ultimo 2022 investeringer, der fremmede miljømæssige eller sociale karakteristika. At alle investeringerne til markedsværdi i pensionskassen fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika skyldes, at der forud for hver investering foretages en due diligence¹ inkl. ESG, så der tages hensyn til PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer. Derudover udøver PKA aktivt ejerskab, så vi løbende overvåger, om virksomhederne overholder vores politikker og retningslinjer. Det indebærer, at virksomheder, der over en længere periode overtræder disse politikker og retningslinjer og ikke viser fremskridt, bliver ekskluderet. Det skal desuden bemærkes, at data generelt er en udfordring og vil være det en rum tid endnu. Opgørelsesmetoderne udvikles løbende for at få et så retvisende billede som muligt. Det vil indebære, at tallene kan ændres de kommende år.

Produktets fremme af miljømæssige og/eller sociale karakteristika sker gennem en række tiltag. Vi har en målsætning om, at 15 % af formuen i 2025 og 20 % i 2030 skal være investeret, så investeringerne bidrager til at forbedre klima- og miljøforhold. Det vil hjælpe til, at den samlede portefølje er CO₂-neutral i 2050. Desuden har vi en målsætning om, at investeringer, som fremmer sociale forhold, skal være på 10 mia. kr. i 2025. Det er også en målsætning, at ESG-ratingen på vores børsnoterede aktieinvesteringer skal være ca. 15 % bedre end benchmark for den børsnoterede aktieportefølje (i forhold til en sammenlignelig gruppe af aktier på markedet). Der stilles også krav til ejendomsinvesteringerne, som skal opfylde en række krav til bæredygtighed og energiforbrug i form af certificeringer, fx Svanemærket. Desuden indgår biodiversitetsrisici og -hensyn som et krav i flere af de bæredygtigheds-certificeringer, som vores ejendomme har. For infrastrukturprojekter har vi en generel målsætning om, at projekterne skal være vurderet i henhold til en global ESG-certificeringsordning.

PKA måler løbende på opfyldelsen af målsætninger med data fra en række kilder. Anvendelsen af ESG-data er behæftet med betydelig usikkerhed. Der mangler ESG-data for mange virksomheder, datakvaliteten er svingende, og der kan være forskellige opgørelsesmetoder. Det indebærer begrænsninger både i anvendelse af data og af metoder til at vurdere opfyldelsen af de miljømæssige eller sociale karakteristika.

Når vi investerer i selskaber, forholder vi os til, om selskaberne overholder FN Global Compacts 10 principper og konventioner mv. om skattebetalinger, menneskerettigheder, arbejdstagerforhold og aflønning. Vi har også fokus på overholdelse af Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) deklARATION om fundamentale arbejdstagerrettigheder og Workforce Disclosure Initiative (WDI), der arbejder for at få selskaber til at offentliggøre deres tilgang til arbejdstagerrettigheder.

Inden, vi investerer, foretages en due diligence, hvor der også er fokus på bæredygtighedsrisici. Det indebærer bl.a., at vi afdækker investeringens mulige eksponering over for aktiviteter, som er omfattet af PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer.

PKA investerer ikke i kontroversielle våben, som strider imod internationale konventioner, og ikke i selskaber, der producerer tobaksprodukter. Vi investerer ikke i kulmineselskaber eller oliesandselskaber, som vi vurderer, ikke er omstillingsparate, dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter. Der investeres ikke i kulforsyningsselskaber, hvor den samlede andel af omsætningen fra kulaktivitet er mere end 20 %, hvis selskaberne ikke er omstillingsparate, dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter.

¹ Due diligence er en grundig gennemgang af investeringen inden den foretages.

Vi udøver aktivt ejerskab gennem en række aktiviteter, herunder overvågning, dialog, stemmeafgivning, eksklusion, samarbejde med andre investorer og rapportering. Hvis selskaberne ikke er villige til dialog eller overtræder vores politikker og retningslinjer over en periode, bliver de ekskluderet og placeret på vores negativliste.

For yderligere informationer om PKA's produkters miljømæssige eller sociale karakteristika, læs mere nedenfor eller se: [Oplysninger om bæredygtighed i PKA's investeringer | PKA Pension \(ansvarlige-investeringer.dk\)](#)

Intet bæredygtigt investeringsmål

Dette finansielle produkt fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika, men det har ikke bæredygtig investering som sit mål.

Det finansielle produkts miljømæssige eller sociale karakteristika

I PKA ønsker vi at fremme miljømæssige og/eller sociale karakteristika, når vi investerer. Det gør vi med følgende tiltag:

- En målsætning om at have investeringer, som forbedrer miljø og klimaforhold svarende til 15 % af formuen i 2025 og 20 % i 2030. Vi investerer i projekter, bl.a. vindmølle- og solcelleparker, samt obligationer og ejendomme med fokus på energieffektivitet og bæredygtige materialer.
- En målsætning om at have investeringer til fremme af sociale forhold på 10 mia. kr. i 2025. Vi har bl.a. investeret i en dansk impact-fond sammen med Den Sociale Kapitalfond, som skal hjælpe psykisk sårbare i job, udvikle udsatte børns sprog m.m. Der er også investeringer i sociale ejendomme – med fokus på at understøtte stærke sociale fællesskaber for både ældre og unge. Derudover er der – blandt andet med Verdensbanken – investeringer i sociale obligationer, som har fokus på at understøtte sundhedssystemer i udviklingslande. Verdensbanken arbejder for at bekæmpe fattigdom og øge levestandarden for de fattigste.
- En målsætning om at have en CO₂-neutral portefølje i 2050 med et delmål for fald i CO₂-aftrykket på 29 % i 2025 og 50 % i 2030.
- ESG-ratingen på vores børsnoterede aktieinvesteringer skal være ca. 15 % bedre end benchmark for den børsnoterede aktieportefølje (en sammenlignelig gruppe af aktier på markedet).
- For ejendomsinvesteringer stiller vi høje krav til bæredygtighed og energiforbrug i form af certificeringer som Svanemærket og DGNB²-certificering i opførelsen af nye ejendomme. Der er en målsætning frem mod 2025 om, at PKA's ejendomme skal have et gennemsnit af energimærker mellem klasse A og B³. De ejendomsentreprenører, som vi samarbejder med, forpligter sig til at overholde Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) konvention nr. 94 om arbejdstagerforhold og ligeledes sikre, at deres underleverandører lever op til samme krav.

² DGNB står for Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen, der er en anerkendt ESG-certificering af bygninger.

³ Ejendomme med energimærke A er de mest energieffektive ejendomme, mens energimærke B gives til de ejendomme, som er knap så energieffektive, men også har et lavt energiforbrug. Ejendomme vurderes ud fra en skala fra A til G.

- For infrastrukturprojekter har vi en generel målsætning om, at projekterne skal være vurderet i henhold til GRESB⁴, der er et globalt ESG-gennemsnit for ejendomme og infrastruktur, herunder vindmøller og solceller.
- Endelig bakker vi op om Parisaftalens mål om at begrænse den globale opvarmning, og vi har tilsluttet os to initiativer, der arbejder for klimaneutralitet: IIGCC's⁵ Paris Aligned Investor Initiative (PAII) og det FN-støttede NZAOA⁶, der begge har udviklet rammeværk til at hjælpe os med at blive CO₂-neutrale på porteføljeniveau senest i 2050.

Investeringsstrategi

PKA ønsker at være en ansvarlig investor og integrerer bæredygtighedshensyn i alle investeringsbeslutninger. PKA har særligt fokus på investeringernes effekt på miljø og klima, herunder CO₂-udledning. Det afspejles i PKA's målsætning om, at 15 % af formuen skal være investeret, hvor investeringerne bidrager til at forbedre miljø og klimaforhold. Det bidrager til nedbringelse af CO₂ og derved, at porteføljen bliver CO₂-neutral i 2050. Investeringsstrategien indebærer også, at PKA sigter på at få investeringer til fremme af sociale formål for 10 mia. kr. Målsætningen om at have mere bæredygtige børsnoterede aktier end det gennemsnitlige aktiemarked afspejles ligeledes i investeringsbeslutningerne. For nye og eksisterende investeringer i ejendomme stiller PKA bl.a. krav om lav klimapåvirkning, sundt indeklima og gode sociale forhold for beboerne. Desuden indgår biodiversitetsrisici og -hensyn som et krav i flere af de bæredygtigheds-certificeringer, som vores ejendomme har.

I relation til hver enkelt investering ser vi blandt andet på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold, menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og bekæmpelse af korrupsion og bestikkelse. PKA investerer ikke i kontroversielle våben, som strider imod internationale konventioner, og ikke i selskaber, der producerer tobaksprodukter. Vi investerer ikke i kulmineselskaber eller oliesandselskaber, som vi vurderer, ikke er omstillingsparate – dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter. Der investeres ikke i kulforsyningsselskaber, hvor den samlede andel af omsætningen fra kulaktivitet er mere end 20 %, hvis selskaberne ikke er omstillingsparate, dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter.

God ledelsespraksis

Når vi investerer i selskaber, forholder vi os til, om selskaberne overholder FN Global Compacts 10 principper og konventioner mv. for skattebetalinger, arbejdstagerforhold, menneskerettigheder og aflønning. Vi har også fokus på overholdelse af Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) deklARATION om fundamentale arbejdstagerrettigheder og Workforce Disclosure Initiative (WDI), der arbejder for at få selskaber til at offentliggøre deres tilgang til menneske- og arbejdstagerrettigheder.

Vi udøver aktivt ejerskab gennem en række aktiviteter, herunder overvågning, dialog, stemmeafgivelse, eksklusion, samarbejde med andre investorer og rapportering. Hvis selskaberne ikke er villige til dialog eller overtræder vores politikker og retningslinjer over en periode, bliver de ekskluderet og placeret på vores negativliste.

⁴ GRESB står for Global Real Estate Sustainability Benchmark.

⁵ IIGCC står for Institutional Investors Group on Climate Change.

⁶ NZAOA står for Net Zero Asset Owner Alliance.

Andel af investeringerne

Alle investeringer ultimo 2022 til markedsværdi fremmede miljømæssige eller sociale karakteristika. Det, at investeringer fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika, betyder ikke, at investeringerne har bæredygtighed som mål ifølge EU-lovgivningen. At investeringerne i pensionskassen fuldt ud fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika skyldes, at der forud for hver investering foretages en due diligence inkl. ESG, så der tages hensyn til PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer. Heri indgår referencer til FN Global Compacts 10 principper om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, sanktioner, korrupsion m.m. Derudover udøver PKA aktivt ejerskab, så vi løbende overvåger, om virksomhederne, vi investerer i, overholder vores politikker og retningslinjer. Det indebærer, at virksomheder, der over en længere periode overtræder disse politikker og retningslinjer og ikke viser fremskridt, bliver ekskluderet.

Data er generelt en udfordring og vil være det en rum tid endnu. Derfor er de data, vi offentliggør, behæftet med usikkerhed og offentliggøres efter bedste evne. Det er vores forventning, at data efterhånden bliver mere fyldestgørende og retvisende. Vi følger løbende udviklingen og opdaterer i takt med, at vi får bedre data.

Overvågning af miljømæssige eller sociale karakteristika

PKA overvåger løbende opfyldelsen af vores miljømæssige og sociale målsætninger. Det sker bl.a. ved, at vi årligt gør status og offentliggør status på hjemmesiden. Status for midt 2022 blev offentliggjort i [Status på fremme af grønne og sociale målsætninger i PKA \(ansvarlige-investeringer.dk\)](#). I forbindelse med offentliggørelse af årsrapporten for 2022 bliver der gjort status for de miljømæssige eller sociale karakteristika i investeringerne, hvor der foreligger nye tal. Konkret måler PKA på opfyldelse af følgende mål:

- Målsætning om at have investeringer, som forbedrer miljø og klimaforhold svarende til 15 % af formuen i 2025 og 20 % i 2030.
- Målsætning om at have investeringer til fremme af sociale forhold på 10 mia. kr. i 2025.
- Målsætning om at have en CO₂-neutral portefølje i 2050 med et delmål for fald i CO₂-aftrykket på 29 % i 2025 og 50 % i 2030.
- ESG-ratingen på vores børsnoterede aktieinvesteringer skal være ca. 15 % bedre end benchmark for den børsnoterede aktieportefølje (en sammenlignelig gruppe af aktier på markedet).

Overvågningen af målsætningerne sikres ved, at det klart fremgår af et ESG-årshjul for den ansvarlige afdeling i PKA samt i Kommissoriet for PKA's interne ESG-komité. Derudover er der faste deadlines for rapporteringer i forbindelse med tilslutning til internationale samarbejder (TCFD⁷, IIGCC⁸ og NZAOA).

Metoder

PKA's målsætning om at have en CO₂-neutral portefølje i 2050 er indtil midt 2022 blevet vurderet ud fra data for CO₂-udledning på børsnoterede aktier, børsnoterede virksomhedsobligationer og

⁷ TCFD står for Task Force on Climate-Related Financial Disclosures.

⁸ IIGCC står for The Institutional Investors Group on Climate Change.

ejendomme for så vidt angår scope 1⁹ og scope 2¹⁰. I 2023 skal vi også opgøre CO₂-udledning på scope 3¹¹.

Metoden følger rammeværket fra NZAOA, PAII og fra "CO₂-modellen for den finansielle sektor", udarbejdet af Finans Danmark og F&P.

Vi offentliggør CO₂-udledning i ton og CO₂-udledning pr. mio. kr. investeret (CO₂-aftryk). Der anvendes følgende formler for børsnoterede aktier og børsnoterede obligationer:

$$\text{Totale CO}_2\text{-udledninger: } \sum_n^i \left(\frac{\text{investeringssværd}_i}{\text{selskabssværd (EVIC)}_i} * \text{selskabets CO}_2\text{udledning}_i \right)$$

$$\text{CO}_2\text{-aftryk: } \sum_n^i \frac{\left(\frac{\text{investeringssværd}_i}{\text{selskabssværd (EVIC)}_i} * \text{selskabets CO}_2\text{udledning}_i \right)}{\text{samlet værdi af investeringerne}}$$

Ved estimering af CO₂-udledning for direkte ejendomsinvesteringer anvendes følgende formel:

$$\text{Totale CO}_2\text{-udledninger: } \sum_b \left(\frac{\text{investeringssværd i bygningen}_b}{\text{ejendomsværd}_b} * \text{bygningss CO}_2\text{udledning}_b \right)$$

Ved estimering af CO₂-aftryk for direkte ejendomsinvesteringer anvendes følgende formel:

$$\text{CO}_2\text{-aftryk: } \sum_b \frac{\left(\frac{\text{investeringssværd i bygningen}_b}{\text{ejendomsværd}_b} * \text{bygningss CO}_2\text{udledning}_b \right)}{\text{værdi af samlede portefølje af direkte ejendomsinvesteringer}}$$

PKA's målsætning om at have investeringer, som forbedrer miljø- og klimaforhold på 15 % af formuen i 2025 og 20 % i 2030, bliver målt ved en opgørelse af investeringer i projekter ud fra FN's verdensmål 7 om bæredygtig energi. Fra udgangen af 2024 bliver målingen baseret på definitionen af grønne investeringer i EU-lovgivning.

Investeringer til fremme af sociale forhold på 10 mia. kr. i 2025 opgøres ved PKA's investeringer i sociale impact-fonde, sociale ejendomme og sociale obligationer.

ESG-ratingen på den børsnoterede aktieportefølje opgøres årligt for at sammenligne med det gennemsnitlige aktiemarked.

Datakilder og databehandling

PKA får data fra en række kilder til at måle, hvordan vi opfylder de miljømæssige eller sociale karakteristika.

For investeringer i børsnoterede aktier og obligationer har vi indtil midten af 2022 brugt ESG-data fra Morgan Stanley Capital International (MSCI). I 2023 erstattes en del ESG-data med data fra Institutional Shareholder Services (ISS). Det omfatter bl.a. data for måling af opfyldelse af målsætning om at have CO₂-neutral portefølje i 2050 og investeringer på 15% af porteføljen, som forbedrer miljø- og klimaforhold.

⁹ Scope 1 er direkte udledning af CO₂- fra kilder, som er kontrolleret og ejet af virksomheden.

¹⁰ Scope 2 er indirekte udledninger, der knytter sig til virksomhedens brug af varme og strøm.

¹¹ Scope 3 dækker over indirekte udledninger, fx leverandørers CO₂-udledninger.

ESG-data for PKA's investeringer i infrastruktur modtages fra samarbejdspartneren AIP, mens samarbejdspartneren IIP leverer data for investeringer i private equity. PKA modtager ESG-data om ejendomsinvesteringerne fra ejendomsselskabet DEAS.

PKA vil fra 2023 også begynde at indsamle flere ESG-data via eksterne kapitalforvaltere og samarbejdspartnere.

PKA screener halvårligt for selskaber for eksponering mod tobak og kontroversielle våben samt oliesand, kulminer og andre kulaktiviteter med screeningsværktøj fra Sustainalytics og fra MSCI. Vi screener også for overholdelse af menneskerettigheder og overholdelse af FN Global Compacts 10 principper.

PKA bruger ovennævnte data både til ESG-analyser, rapporter, overvågning og investeringsbeslutninger.

PKA er ved at etablere et setup for at vurdere datakvaliteten fra dataleverandørerne, og det vil løbende blive udbygget.

Begrænsninger mht. metoder og data

Anvendelsen af ESG-data er pt. behæftet med betydelig usikkerhed. Der mangler ESG-data for mange virksomheder, datakvaliteten er svingende, data er betydeligt forsinket, og der kan være forskellige opgørelsesmetoder. Det indebærer begrænsninger både i anvendelse af data og metoder til at vurdere opfyldelsen af de miljømæssige eller sociale karakteristika.

Opgørelse af størrelsen på investeringer som bidrager til klima og miljøforbedringer (fx projekter i vindmølleparker) vil fra årsrapporten for 2023, der udkommer i 2024, være baseret på opgørelse efter en definition i EU-lovgivningen af miljømæssigt bæredygtige aktiviteter. PKA kan endnu ikke vurdere, om investeringen opfylder EU's kriterier for "en bæredygtig investering", bl.a. fordi der pt. mangler tilstrækkeligt med oplysninger fra virksomhederne.

PKA vil bedst muligt løbende udbygge oplysningerne om de bæredygtige investeringer i takt med, at der kommer flere og bedre ESG-data.

En række data er baseret på estimater. Det vedrører bl.a. opgørelse af virksomhedernes indirekte udledning af CO₂ især scope 3, da der kun er få virksomheder, der beregner scope 3.

Due diligence

Ved nye investeringer foretages der i hele PKA en omfattende due diligence, der foruden Investering involverer Risiko, Jura, Skat og ESG. Due diligence-processen afhænger af typen af aktiv, og hvorvidt investeringen foretages via fonde eller direkte fra PKA.

Vurderingen af ESG i investeringer foretages på baggrund af PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer, der bl.a. refererer til FN Global Compacts 10 principper om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, sanktioner, korruption m.m. Endvidere har bestyrelsen besluttet, at PKA ikke investerer i kontroversielle våben, tobak, kulminer og oliesand, og der er indsat en grænse på 20% i forhold til kulforsyningselskaber.

Ved investeringer i unoterede aktier, som ofte foregår via fonde og eksterne managers, har vi ikke samme mulighed for at vurdere, om der skal foretages en specifik investering. Derfor foretages en due diligence, som bl.a. tager højde for vores negativliste og retningslinjer for ansvarlige investeringer, så vidt det er muligt. Vi stiller krav om, at disse indarbejdes bedst muligt hos de enkelte

fonde, herunder i forhold til integration af bæredygtighedsrisici. Hvis PKA via en fond bliver medejer af en virksomhed, der agerer i strid med politikker eller retningslinjer, og det besluttes at frasælge hele investeringen i fonden, skal fonden arbejde for, at dette sker på fornuftig vis under hensyntagen til øvrige investorer og de omkostninger, der er forbundet med det.

Politikker for aktivt ejerskab

Formålet med PKA's politik for aktivt ejerskab er at sætte rammerne for det samfundsansvar, som PKA ønsker at tage som en aktiv investor, og at påvirke selskaberne i retning af en langsigtet, bæredygtig og ansvarlig værdiskabelse. Det er PKA's overbevisning, at fokus på god selskabsledelse og forretningsmodeller, som er samfunds-, miljø- og klimamæssigt ansvarlige, vil bidrage til selskabernes langsigtede værdiskabelse og skabe mere stabilt afkast til aktionærerne.

Ved at udøve aktivt ejerskab kan PKA sikre vores medlemmer en solid pension, fordi vi investerer deres penge ansvarligt samtidig med, at vi bidrager til at sikre, at de pensioneres i en mere bæredygtig fremtid ud fra et økonomisk, samfundsmæssigt og klimamæssigt perspektiv.

PKA udfører aktivt ejerskab gennem en række aktiviteter, herunder overvågning, dialog, stemmeafgivelse, eksklusion fra investeringsuniverset, samarbejde med andre aktionærer og rapportering.

Dialogen med de børsnoterede selskaber er en essentiel del af PKA's aktive ejerskab. PKA er, i samarbejde med EOS at Federated Hermes, i løbende dialog med en del af de selskaber, der investeres i, om deres arbejde med ansvarlighed. Dialogen giver mulighed for at løse udfordringer, hvis fx selskabernes strategi, finansielle og ikke-finansielle resultater, risiko, kapitalstruktur, aflønning af ledelse, sociale og miljømæssige indvirkning og/eller selskabsledelse ikke er forenelig med PKA's Politik for ansvarlige investeringer, retningslinjer for ansvarlige investeringer, skattepolitik og en række internationale principper.

PKA prioriterer dialog med selskaberne fremfor at sælge sine ejerandele, da frasalg ikke ville give selskaberne mulighed for at forbedre deres forretningsgrundlag. PKA finder, at dialog er den bedste vej til at skabe positive forandringer hos selskaberne og dermed større langsigtet værdiskabelse til medlemmernes pensioner og samfundet generelt.

Hvis vi finder ud af, at et selskab potentielt opererer i strid med PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer, bliver det indstillet til PKA's interne ESG Komité at beslutte, om selskabet skal sættes på PKA's observationsliste og/eller dialogliste.

Hvis et selskab placeres på PKA's dialogliste, vil PKA udøve aktivt ejerskab for at undersøge selskabets potentielle brud på politikkerne og retningslinjerne og dets udvikling nærmere, bl.a. ved at gå i dialog med selskabet. PKA's dialogliste er todelt – én liste som viser alle de selskaber i PKA's portefølje, som virksomheden EOS at Federated Hermes p.t. undersøger for brud, og PKA's egen liste, som er en oversigt over selskaber, som PKA er i direkte dialog med, eller som PKA har bedt EOS at Federated Hermes om at gå i dialog med i tæt samarbejde med PKA.

Hvis et selskab placeres på PKA's observationsliste, er der opdaget et brud på PKA's politikker og retningslinjer, og PKA vil udøve aktivt ejerskab for at undersøge dette brud og dets udvikling nærmere. Afhængig af selskabets udvikling vil PKA's ESG Komité indenfor 36 måneder beslutte, om selskabet kan genoptages i investeringsuniverset eller skal ekskluderes helt fra PKA's investeringsunivers og sættes på negativlisten.

PKA offentliggør beholdnings-, dialog-, observations- og negativliste på [Ansvarlighed er vejen til gode pensioner | PKA Pension \(ansvarlige-investeringer.dk\)](#). Listerne opdateres ca. kvartalsvist.

Angivet referencebenchmark

Produktet har ikke et referencebenchmark.